

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1499/2024
16.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Благојевић, адвокат из ..., против тужених Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, као правног следбеника Агенције за приватизацију Републике Србије, са седиштем у Београду, коју у поступку по ревизији заступа пуномоћник Марија Ивановић, адвокат из ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2646/23 од 04.07.2023. године, у седници одржаној 16.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2646/23 од 04.07.2023. године у ставу другом, трећем и четвртом изреке.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 153/20 од 17.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Трећег основног суда у Београду који је истакла тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације. Ставом другим изреке, одбијен је као преурањен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се тужени солидарно обавезу да им исплате следеће износе: тужиоцу АА износ од 7.200 евра, тужиоцу ББ износ од 6.600 евра, тужили ВВ износ од 5.800 евра и тужили ГГ износ од 5.800 евра, све са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а потом до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца да им тужени солидарно накнаде трошкове парничног поступка. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације да јој тужиоци солидарно накнаде трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2646/23 од 04.07.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужилаца у односу на тужену Републику Србију. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става другог изреке тако што је обавезана тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да тужиоцима исплати следеће износе: тужиоцу АА износ од 7.200 евра, тужиоцу ББ износ од 6.600 евра, тужили ВВ износ од 5.800 евра и тужили ГГ износ од 5.800 евра, све са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а потом до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је обавезана тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 534.250,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да тужиоцима накнади трошкове другостепеног поступка у укупном износу од 145.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у ставовима другом, трећем и четвртном изреке (преиначујући део), тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући другостепену пресуду у побијаном делу на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др.закон), Врховни суд је нашао да је ревизија тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације дозвољена, али да није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код Компаније „International CG“ ДП у реструктурирању и Компаније „General export“ ДП у реструктурирању. Одлуке о реструктурирању ових компаније донела је 09.08.2007. године Агенција за приватизацију (правни претходник тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације), чији је саставни део Програм реструктурирања. По јавном позиву ових компанија од 27.05.2008. године, тужиоци су евидентирали као радници који се пријављују за остваривање новчане накнаде у износу од 200 евра по години стажа. Наведене компаније су јавни позив објавиле ради пријављивања запослених и бивших запослених који остварују право на новчану накнаду у складу са Програмом реструктурирања компанија, а којим је у поглављу VIII, односно поглављу IX - тачка 3. Основа социјалног програма, предвиђена исплата новчане накнаде у висини од 200 евра нето за сваку пуну годину радног стажа - време проведено на раду у ефективном трајању који запослени и бивши запослени остварују у тим компанијама, укључујући и зависна друштва која су основана од тих компанија, закључно са 31.12.2007. године, а највише до износа од 20.660.600 евра, с тим што је било потребно да су држављани Републике Србије и да се добије сагласност за исплату од стране Министарства финансија, а након закључења трансакција за имовнске целине „Блок XX“ и „Копаоник“. Овај социјални програм је саставни део усвојених Програма реструктурирања обе компаније и њиме је утврђена висина потраживања запослених и бивших запослених, као и овде тужилаца, на име новчане накнаде која се исплаћује из

средстава остварених од продаје имовине субјекта приватизације, а тзв. „дан испуњења“ је за имовинску целину „Блок XX“ наступио 25.06.2008. године, а за имовинску целину „Копаоник“ 29.05.2009. године, тако да су тада запослени/бивши запослени стекли статус поверилаца субјекта приватизације. У складу са важећим Програмом реструктурирања, Агенција за приватизацију је 01.06.2009. године писмено обавестила Министарство економије и регионалног развоја да је за обе имовинске целине закључена трансакција, односно да је наступило испуњење и да је ради даље реализације социјалног програма потребно да се ово Министарство обрати Министарству финансија у погледу испуњења услова које се тиче давања сагласности за исплату предметних новчаних накнада. Министарство финансија је дописом од 03.07.2009. године дало мишљење да је могуће прихватити исплату накнада из средстава буџета само под условом да се реализација врши у оквиру средстава предвиђених Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину, односно без ангажовања додатних средстава из буџета РС. Министарство финансија није дало сагласност за исплату новчане накнаде из средстава остварених од продаје капитала у поступку приватизације која су преостала након расподеле из члана 41б став 2. Закона о приватизацији, а пре уплате на рачун буџета Републике Србије, налазећи да је могуће исплатити ове накнаде из средстава буџета, али под условом да се реализација врши у оквиру средстава опредељених Законом о буџету Републике Србије. Решењима Привредног суда у Београду од 04.11.2015. године и од 25.03.2016. године отворен је поступак стечаја над наведеним компанијама у реструктурирању. Закључком Привредног суда у Београду Ст 72/2915 од 22.02.2018. године о листи признатих и оспорених потраживања, тужиоцу АА признато је потраживање од 1.154.498,58 динара на име главног дуга, које спада у 3. исплати ред, а оспорено је потраживање на име трошкова поступка од 69.730,25 динара; тужили ГГ (као правном следбенику пок. ДД) признато је потраживање од 930.012,91 динара на име главног дуга, које спада у 3. исплати ред, а оспорено је потраживање на име трошкова поступка од 69.730,25 динара; тужили ВВ признато је потраживање од 930.012,91 динара на име главног дуга, које спада у 3. исплати ред, а оспорено је потраживање на име трошкова поступка од 69.730,25 динара и тужиоцу ББ признато је потраживање од 1.058.291,49 динара на име главног дуга, које спада у 3. исплати ред, а оспорено је потраживање на име трошкова поступка од 69.730,25 динара. Решењем Привредног суда у Београду Ст 72/15 од 19.04.2019. године одређена је главна деоба стечајне масе стечајног дужника Компаније „International CG“ ДП у стечају у укупном износу до 20.624.562.856,00 динара, намирењем 26,92 % потраживања у трећем исплатном реду. До исплате наведених износа није дошло, због чега су и потраживања тужилаца остала неизмирена, а према прегледу евидентираних радника по основу исплате новчане накнаде од 200 евра по години радног стажа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужилаца преурањен и због тога га је одбио. Према становишту овог суда, а полазећи од дописа Министарства финансија у коме је дато мишљење да је могућа исплата предметних новчаних накнада запосленима/бившим запосленима Компаније „International CG“ ДП у реструктурирању и Компаније „General export“ ДП у реструктурирању из средстава буџета Републике Србије, под условом да се реализација врши у оквиру средстава опредељених Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину, дато мишљење се може прихватити као сагласност Министарства финансија за исплату, иако по становишту овог суда таква сагласност није ни потребна из разлога што новчана средства добијена продајом имовинске целине „Блок XX“ и „Копаоник“ нису приход буџета РС у смислу Закона о буџету РС и члана 41 б став 4 Закона о приватизацији. Међутим, преурањеност тужбеног захтева овај суд налази у

чињеници да је тужиоцима признато потраживање по траженом основу у поступку стечаја наведених компанија, у коме су сврстани у 3. исплати ред и да тужиоци до закључења главне расправе нису доставили доказе да ли су евентуално намирени и уколико јесу у ком проценту, односно у ком износу у стечајном поступку, нити су у том смислу коначно определили тужбени захтев.

Другостепени суд сматра да је првостепени суд погрешно применио материјално право у односу на тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације, због чега је у односу на ову тужену преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилаца као у изреци. Становиште овог суда је да је правни претходник тужене Агенције прихватио социјални програм као саставни део Програма реструктурирања наведених компаније, којим је утврђена висина потраживања запослених и бивших запослених на име спорне новчане накнаде из средстава остварених од продаје имовине субјекта приватизације, утврђен је тзв. „дан испуњења“, односно доспелост која је наступила за имовинске целине „Блок XX“ и „Копаоник“ и реализована средства нису приход буџета Републике Србије у смислу члана 41б став 4. Закона о приватизацији, сматрајући да није ни потребна сагласност Министарства финансија РС за исплату наведених накнада. Такође, закључак овог суда је да Закон о приватизацији у члану 41б став 2 не прави разлику између поверилаца и субјекта приватизације, односно да не предвиђа редослед првенства поверилаца по ком би запослени и бивши запослени били повериоци последњег реда и који би тиме новчану накнаду могли да намире тек ако преостану средства после расподеле осталим повериоцима. Због тога овај суд сматра да су тужиоци стекли право на новчану накнаду и да њихов тужбени захтев није преурањен, а да је тужена Агенција, која у поступку није оспорава висини новчаног потраживања тужиоца, у обавези да им ову накнаду исплати у целости сходно члану 43. Закона о приватизацији.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право одлучујући о захтевима тужилаца у односу на тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације.

Наиме, у току поступка је утврђено да је поступањем правног претходника тужене Агенције тужиоцима онемогућено намерење њихових новчаних потраживања установљених тачком 3. Основа социјалног програма који је саставни део Програма реструктурирања Компаније „International CG“ ДП Београд и Компаније „Generalexport“ ДП Београд. Тим актима су конституисана права запослених и бивших запослених на новчану накнаду у висини од 200 евра за сваку годину радног стажа остварену у Компанијама „Generalexport“ ДП Београд и „Internacional CG“ ДП Београд, као и у другим зависним привредним друштвима пословног система „GENEX“. Њихова потраживања су доспела 25.06.2008. године, односно 29.05.2009. године, када је извршена продаја имовинске целине „Блок XX“ и „Копаоник“ и средства добијена по том основу су уплаћена на рачун тадашње Агенције за приватизацију. Међутим, тужиоци су ускраћени у остваривању свог права због непоступања тужене Агенције по усвојеном Програму реструктурирања. Тужена Агенција је благовремено обавестила надлежно министарство да су се стекли услови за исплату потраживања тужилаца и затражила сагласност да ту трансакцију реализује, али како тражену сагласност није добила, наставила је да орочава новчана средства остварена у поступку реструктурирања по основу продаје делова имовине субјекта приватизације, Неизвршавање обавеза према тужиоцима из средстава која су уплаћена на рачун, тужена Агенција оправдава искључиво чињеницом да за ту трансакцију није дата сагласност надлежног министарства. Међутим, правилно су нижестепени судови закључили да сагласност Министарства финансија за исплату наведених новчаних накнада није ни била потребна јер новчана средства добијена продајом имовинске

целине „Блок XX“ и „Копаоник“ нису приход буџета РС у смислу Закона о буџету РС и члана 41 б став 4 Закона о приватизацији. Дакле, тужена Агенција је, као самостално правно лице које има јавно-правна овлашћења у поступку приватизације, дужник испуњења новчаних обавезе према тужиоцима јер је основ њиховог потраживања у Програмима реструктурирања које је ова Агенција прихватила као саставни део донете Одлуке од 09.08.2007.године о реструктурирању друштвених предузећа Компаније „International CG“ и Компаније „General export“. Програм реструктурирања је у себи садржао социјални програм којим је утврђена висина потраживања запослених и бивших запослених на име овде спорне новчане накнаде из средстава остварених од продаје имовине субјекта приватизације. Како је утврђен тзв. „дан испуњења“, односно доспелост која је наступила за имовинске целине „Блок XX“ и „Копаоник“ и да средства остварена њиховом продајом нису приход буџета Републике Србије због чега није ни потребна сагласност Министарства финансија РС за исплату наведених накнада, правилно је другостепени суд одлучио када је обавезао тужену Агенцију на њихову исплату. Такође, чињеница да су тужиоцима призната потраживања по траженом основу у поступку стечаја не утиче на преурањеност њихове тужбе у овој парници у ситуацији када су тужиоци тврдили да до исплате наведених износа није дошло у поступку стечаја, односно да су њихова потраживања остала неизмирена, а тужена на којој је терет доказивања није доказала супротно да су евентуално намирени у целости или у одређеном проценту приликом главне деобе стечајне масе.

Са напред наведених разлога, Врховни суд сматра да се изјављеном ревизијом не доводи у сумњу правилност побијане другостепене пресуде са становишта правилне примене материјалног права, због чега је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**